

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 31. januar 2023

Sak: 2022/1419

Klager: A

Klagemotpart: B AS

Saken gjelder: Klage over vedtak om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») den 21. juni 2022 i uenighetssak om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier mellom B AS og A. I vedtaket slo RME fast at B AS kunne fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen av 11. mars 1999 nr. 302 (kontrollforskriften) § 17-9. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen, nemndsmedlemmene Henrik Bjørnebye og Edna Grepperud

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 21. juni 2022 vedtak om at B AS kunne fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen av 11. mars 1999 nr. 302 (kontrollforskriften) § 17-9.
- (2) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av A (heretter «klager») den 11. juli 2022. Klager mente at nettselskapet B AS (heretter «klagemotpart») krevde ham for et ulovlig gebyr. RMEs kompetanse til å avgjøre uenighetssaker er regulert i forskrift av 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13.
- (3) RME hadde tidligere behandlet en klage mellom samme klager og klagemotpart i vedtak datert 7. desember 2020. I den tidligere saken slo RME fast at klagemotparten hadde beregnet gebyret på feil grunnlag. Klagemotparten sendte derfor et vedtak med korrigert grunnlag til RME den 11. desember 2020. På bakgrunn av dette ble saken avsluttet hos RME 11. februar 2021.
- (4) Klager ble den 25. mars 2021 orientert om at gebyret for 2019-2019 var korrigert i tråd med RMEs vedtak og beløpet til gode ville bli trukket fra fakturaen den måneden. Samtidig ble klager orientert om at manglende AMS-måler ville bli belastet sammen med nettleien hver måned. Klager fremsatte en rekke innsigelser til klagemotpart i perioden 9. april til 9. mai 2021. Klager brakte derfor saken inn for Olje- og

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

energidepartementet den 23. juli 2021, som videresendte den til RME 27. august 2021 som riktig instans for å behandle saken.

- (5) RME ba klagemotparten om informasjon om deres tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i brev datert 25. oktober 2021.
- (6) Klagemotparten svarte den 26. oktober 2021 og ba om en avklaring på hva RME etterspurte. Klagemotpart viste til at de hadde rettet seg etter vedtaket datert 7. desember 2020 og spurte om klagen var vurdert opp mot vedtaket. Videre spurte de om det var nødvendig å sende inn dokumentasjonen på nytt på bakgrunn av det tidligere vedtaket.
- (7) Klagemotparten sendte et utfyllende svar på henvendelsen 28. oktober 2021. Vedlagt var en rekke dokumenter som også var sendt inn i forbindelse med den tidligere saken som ble behandlet i årene 2018-2020.
- (8) RME sendte ut forhåndsvarsel datert 2. mai 2022, med frist for merknader innen 16. mai 2022. Det ble varslet om at RME anså det slik at klagemotparten hadde benyttet seg av riktig tariffbeløp i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-9. Videre anså RME at klagemotparten hadde informert om tariffen i samsvar med kontrollforskriften § 13-5. RME anså det heller ikke slik at noen av klagers øvrige anførsler kunne tas til følge.
- (9) Klager innga merknader til varselet 13. mai 2022, hvor klager bestred flere punkter i varselet. Klager viste blant annet til manglende orientering om tariffen og dens beregning. Det ble også vist til at klagemotpartens tolkning av kontrollforskriften § 17-9 ikke var korrekt. Klager viste videre til praksis fra RME og Hålogaland lagmannsrett til støtte for sitt syn.
- (10) I perioden 8. juni til 27. juli 2022 var det korrespondanse mellom klager og klagers daværende strømselskap angående utfordringer med gjennomfakturering som følge av at klager motsatte seg gebyret og oppsigelse av kundeforholdet. Klager og klagemotpart korresponderte også med hverandre om problemstillingen i perioden 20. til 27. juli 2022.
- (11) RME fattet vedtak i tråd med forhåndsvarselet den 21. juni 2022. I vedtaket fant RME at klagers anførsler ikke kunne lede frem.
- (12) Vedtaket ble påklaget den 11. juli 2022. Klager opprettholdt sine innsigelser inngitt i tidligere merknader, i tillegg til å påpeke en rekke andre punkter klager mente var mangelfullt med vedtaket.
- (13) Klagemotparten ble orientert om klagen den 18. juli 2022 og innga merknader til klagen den 18. august 2022.
- (14) Klager sendte inn ytterligere merknader den 18. august 2022, og viste til korrespondansen med sitt tidligere strømselskap som nå hadde sagt opp kundeforholdet til klager.
- (15) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingssåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 13. oktober 2022.

- (16) Klager og klagemotpart har i brev datert 18. oktober 2022 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader. Det er ikke inngitt ytterligere merknader i saken.
- (17) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 31. januar 2023.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

2.1 Innledning og anførsler

- (18) I vedtaket datert 21. juni 2022 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn, herunder saksgangen og et kort sammendrag av klagers hovedanførsler.
- (19) I e-poster til klagemotpart har klager bestridt tariff for ikke-fjernavleste måleverdier, og bedt om at beløpet trekkes fra fakturaen til klager. I tillegg har klager bedt om å få informasjon om beregningsgrunnlaget for tariffen, og har vist til at klagemotpart ikke har utført kontrollavlesning av klagers målere i 2019 eller 2020. Klager har derfor anført at klagemotpart har misligholdt kontrollforskriften og at kravet om gebyr for disse årene må bortfalle. Klager har i denne forbindelse anført at forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-9 bare gjelder tilfeller der nettselskapene velger å lese av måleren, dessuten gjelder denne bestemmelsen fjernavleste målere, ikke manuelt avleste målere. Videre har klager anført at kostnader til måleravlesning allerede er dekket av nettleien, og at tariffen dermed er dobbelbetaling for samme tjeneste. Klager har videre anført brudd på markedsføringsloven § 11.
- (20) I senere klage og merknader til forhåndsvarsel har klager fremsatt ytterligere anførsler. Klager har anført at klagemotparten ikke har oppfylt informasjonsplikten etter kontrollforskriften § 13-5 og ikke gitt informasjon om beregning av tariffen. Videre har klager anført at forbruket bak det ene målepunktet er lavt og forutsigbart i henhold til forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) § 4-1, og at gjentakende inkassoprosesser fra klagemotparten strider mot forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 1-1. Klager har anført at klagemotparten misbruker sin monopolstilling gjennom inkassosaker. Klager har også vist til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6 og at tariffen ikke er i tråd med denne bestemmelsen. Klager har også vist til at tariffen er en straff for å ikke ha en fjernavleststrømåler, og at det er forfalskning av dokumenter at tariffen omtales som nettleie i fakturaene fra klagemotparten. I tillegg har klager anført brudd på avregningsforskriften § 7-la og særlig vist til klagemotparten har forhåndsfakturert tariffen. Til slutt har klager vist til at saksbehandlere hos klagemotparten ikke har signert korrespondansen i saken med navn.
- (21) Klagemotparten har anført at Olje- og energidepartementet har stadfestet retten til å kreve tariff for ikke fjernavleste måleverdier, og tariffen fremgår av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-9. Videre viser klagemotpart til at RME allerede har vurdering beregningen for 2019 og 2020 i vedtak datert 7. desember 2020 som klagemotparten har rettet seg etter. Det blir i denne forbindelse vist til at klager er blitt godskrevet differansen mellom innkrevd og rettmessig tariff i perioden 2019-2020. Videre har klagemotpart opplyst om at de fakturerer tariffen etterskuddsvis sammen med øvrig nettleie. Klagemotparten har anført at de har informert klager om beregningsgrunnlaget for tariffen. Til slutt har klagemotpart vist til at beløp som ikke blir betalt til forfall, vil

bli fulgt opp etter regelverk for inkassovarsling og inkassohåndtering, og at kostnader knyttet til dette vil bli belastet klager.

2.2 RMEs vurdering av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6

- (22) RME har vist til at de i sitt vedtak datert 7. desember 2020 allerede har behandlet anførselene knyttet til lovligheten av ikke-fjernavleste måleverdier og utmåling av tariffen etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6. RME mottok ikke klager på vedtaket og anser det derfor som rettskraftig. RME behandlet derfor ikke disse anførselene på nytt i vedtaket.

2.3 RMEs vurdering av klagemotparts tariff i henhold til kontroll av nettvirksomhet § 17-9

- (23) RME har vist til at fra 1. februar 2021 trådte kontrollforskriften § 17-9 i kraft. Denne bestemmelsen gir nettselskapene særskilt hjemmel for å kreve tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. Den nye bestemmelsen innebar en standardisering av tariffen, i motsetning til tidligere da tariffen måtte beregnes etter kontrollforskriften § 17-6. Nettselskapene kan ikke fravike det standardiserte beløpet på kroner 1500 ekskl. mva. per år. På bakgrunn av dette vurderte RME det slik at klagemotpart hadde benyttet riktig tariffbeløp etter kontrollforskriften.

2.4 RMEs vurdering av om tariffen utgjør dobbeltbetaling for klager

- (24) RME har vist til at nettselskapenes inntekter er regulert ved at RME årlig beregner tillatt inntekt for hvert nettselskap. Den tillatte inntekten avgjør hvor mye tariffinntekter nettselskapet kan hente fra kundene. Som følge av dette vil nettselskap som benytter tariff for de som ikke har byttet til fjernavlest strømmåler, kunne innhente mindre kostnader gjennom den ordinære nettleien.
- (25) RME har i den forbindelse vist til at dette ikke betyr at fradraget er synlig på nettleiefakturaen, da fradraget ikke innebærer et direkte fradrag på fakturaen til kunder uten aktiv kommunikasjonsenhet. Nettselskapene kan kun differensiere fastleddet basert på objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold. De har ikke anledning til å differensiere nettleiens fastledd basert på om kunden har aktiv kommunikasjonsenhet eller ikke. Basert på dette har RME konkludert at tariffen ikke utgjør dobbeltbetaling for klager.

2.5 RMEs vurdering av om klagemotparten har brutt informasjonsplikten i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-5 ved å ikke gi tilstrekkelig informasjon om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

- (26) RME har vist til dokumentasjonen i saken og at det fremgikk at klagemotparten hadde orientert klager om beregningene flere ganger mellom 2019 og 2020. I tillegg ble klager orientert om korrigering av tariffen 25. mars 2021 og RME vurderte dette som å være innen «rimelig tid» i tråd med kontrollforskriften § 13-5. RME har videre vist til at informasjon om timepris ikke var nødvendig etter kontrollforskriften § 13-5 og vurdert at manglende opplysning om timepris derfor ikke utgjorde brudd på bestemmelsen.
- (27) Til slutt har RME vist til at kontrollforskriften § 17-9 er en standardisering av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier, og det forelå derfor ikke en beregning som lå til grunn for denne tariffen som klagemotpart kunne gi ut. RME har derfor konkludert med at det ikke foreligger brudd på § 13-5 andre ledd.

2.6 RMEs vurdering av de øvrige anførslene i saken

- (28) RME har vist til at klagers anførsel om at klagemotparten ikke har kommet for å avlese måleren, og at tariffen derfor er en ulovlig forhåndsfakturering etter avregningsforskriften § 7-1a andre ledd. RME har til dette bemerket at det ikke foreligger en plikt til å gjennomføre stedlig kontrollavlesning for å benytte seg av tariffen. RME har vist til at så lenge perioden de fakturerer for ikke ligger fremover i tid, er det uten betydning at nettselskapet ikke har gjennomført stedlige kontrollavlesninger.
- (29) Til anførselen om at klagers forbruk er så lavt og forutsigbart at det faller innenfor unntaket fra kravet om AMS-måler i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav a), har RME vist til at klager allerede har fått fritak fra AMS-måler gjennom § 4-1 b) om vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker. RME kan dermed ikke se hvilken betydning det har om forbruket i naustet oppfyller krav i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav a). Subsidiært har RME også bemerket at forbruket uansett ikke er av den karakter som er ment omfattet av bestemmelsen.
- (30) Når det gjelder anførselen om manglende signatur i klagemotparts korrespondanse, har RME bemerket at dette faller utenfor regelverket RME forvalter og har derfor avvist anførselen. Det samme gjelder anførslene om at klagemotparten har misbrukt sin stilling som monopolist i inkassosaker, brudd på straffelovens bestemmelser om dokumentforfalskning og brudd på markedsføringsloven.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (31) Utover de anførselen som allerede er gjengitt i forbindelse med RMEs vedtak, har klager i sin klage datert 11. juli 2022 og i merknader sendt inn 18. august 2022 i hovedsak anført:
- (32) Saksbehandlingstiden hos RME har vært for lang. I tillegg har ikke RME drøftet betydningen av sentrale rettskilder herunder dom fra Hålogaland lagmannsrett i sak LH-2020-46594. I dommen fremgår det at nettselskapet ikke kan kreve gebyr før målingen er utført. I tillegg følger det av avregningsforskriften § 3-3 at det er nettselskapets ansvar å sørge for avlesning av strømmåler. Nettselskapene er derfor forpliktet til å avlese strømmålerne, og det er ikke kundens plikt å betale for det. Det ble også vist til kontrollforskriften §§ 17-6 og 17-9 og at klagemotpart krever betaling for en tjeneste som er underlagt nettselskapets ordinære måle- og avregningsansvar.
- (33) Tariffen tar dessuten sikte på kostnader som allerede er omfattet av det lovpålagte fastleddet i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-2. Videre har klager vist til at ved å fastsette tariffen etter § 17-6, så blir det dobbelbetaling av samme kostnad. Klager ba om en ny behandling av spørsmålet om dobbeltbetaling, da klager ikke festet lit til RMEs forklaring.
- (34) Klager har også bestridt RMEs vurdering av kontrollforskriften § 13-5, og har anført at deres tolkning ikke er i tråd med bestemmelsen.
- (35) Klager har videre bedt om en ny forklaring rundt vurderingen av «lavt og forutsigbart forbruk», og har i den forbindelse vist til energiloven § 1-2 og at en del av formålet med loven er å ta hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

- (36) Klager har opprettholdt sine anførsler om dokumentforfalskning og brudd på markedsføringsloven, og har vist til at manglende kjennskap til loven ikke fritar RME fra å følge regelverket. Klager har også opprettholdt anførselen om manglende signering, og har vist til at brev uten navn oppleves som avvisende for klager.
- (37) Klager har til slutt anført at tariffen ikke utgjør reelle kostnader for klagemotparten. Det vises til at klagemotparten ikke har kommet for å lese av klagers måler. Videre har klager vist til at heller ikke de to ulike systemene for de med og uten fjernavlesning utgjør betydelige kostnader for klagemotparten, ettersom tallene som blir sendt inn av kundene uten fjernavlest måler, automatisk blir satt inn i systemet og rapportert til el-hub. På bakgrunn av dette har klager anført at tariffen ikke er basert på kostnader for klagemotparten, ettersom klagemotparten ikke pådrar seg noen ekstra utgifter av betydning i forbindelse med å avlese klagers måler.
- (38) Klager har videre anført at klagemotparten og kraftleverandør har brutt informasjonsplikt som følge av at kraftleverandør sa opp klagers avtale. Klagemotparten varslet klager for sent om dette, og påberopte seg en høyre pris i forbindelse med leveringsplikten.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (39) Utover de anførselen som allerede er gjengitt i forbindelse med RMEs vedtak, har klagemotpart i sine merknader datert 18. august 2022 i hovedsak anført:
- (40) Til klagers anførsel om brudd på informasjonsplikt, har klagemotparten anført at klager har fått tilsendt dokumentasjon som viser grunnlaget for beregningen av avlesingsgebyr i 2019 og 2020. Dette gjelder både grunnlaget for gebyr som ble påklaget i den første saken for RME og i forbindelse med korrigeringen som ble gjort etter RMEs vedtak i den første saken. Utover dette har ikke klagemotparten oppfattet at det er blitt etterlyst informasjon om øvrige tariffen. Klagemotpart har ikke oppfattet dette som relevant for klagen, ettersom den så å si utelukkende handler om avlesingsgebyret.
- (41) Klagemotparten har videre forklart at deres saksbehandlere ikke signerer e-poster for å unngå at sakene blir knyttet opp mot enkeltpersoner hos dem. Videre ønsker de at saksbehandlerne skal føle seg trygge og ikke bli kontaktet privat. Klagemotparten kan ikke se at dette har ført til at klager har hatt begrenset mulighet til å kontakte dem.
- (42) Til anførselen om dokumentforfalskning har klagemotparten anført at endringen av produktnavnet i fakturaen, fra «avlesningsgebyr» til «viderefakturert nettleie», er tilknyttet kraftleverandør i forbindelse med gjennomfakturering. Klagemotpart viser til at i deres faktura er posten omtalt som «avlesningsgebyr målar uten kommunikasjon», før innføringen av kontrollforskriften § 17-9 ble innført i 2021 het posten «Gebyr avlesning». Klagemotparten har her vist til at klager hadde tilgang til originalfaktura ved å logge seg inn på nettsiden til klagemotpart.

4 RMEs innstilling

- (43) I RMEs innstilling datert 13. oktober 2022 har RME kommentert at de ikke kan se at klager har kommet med nye anførsler av betydning for vedtaket, og vist til vurderingene i vedtaket datert 21. juni 2022.

- (44) RME har videre vist til informasjon som fremkom under klagerunden, herunder klagers anførsler knyttet til manglende varsling fra klagemotparten om oppsigelse fra kraftleverandør og leveringsplikt. RME har orientert om at dette vil behandles i en egen sak, ettersom det ikke var behandlet i deres vedtak 21. juni 2022.

5 Klagenemndas vurdering

- (45) I sitt vedtak datert 21. juni 2022 finner RME at klagemotparten kan fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-9.

Energiklagenemndas kompetanse – tariff for 2019 og 2020, anførsel om monopolmisbruk, brudd på markedsføringsloven og straffeloven

- (46) Innledningsvis finner nemnda grunn til å redegjøre for hva som ligger innenfor nemndas kompetanse å ta stilling til i saken. Energiklagenemnda behandler klager over enkeltvedtak truffet av RME med hjemmel i energiloven og naturgassloven, jf. forskrift 24. oktober 2019 nr. 1420 om Energiklagenemnda § 1. Flere av klagers anførsler i denne saken knytter seg i realiteten til perioden 2019-2020. Nemnda finner at disse anførselene allerede er behandlet av RME i vedtak datert 11. desember 2020. Dette vedtaket ble ikke påklaget innen klagefristen, og nemnda anser derfor dette vedtaket som endelig. Nemnda vil i denne saken kun ta stilling til spørsmålene som har oppstått i perioden etter RMEs tidligere vedtak datert 11. desember 2020, og som er behandlet i RMEs vedtak datert 21. juni 2022.
- (47) Videre knytter en rekke av klagers anførsler seg til rettsområder som ligger utenfor RMEs og nemndas myndighetsområde. Det vises i denne forbindelse til NEM-forskriften § 4-13, som regulerer RMEs kompetanse i uenighetssaker. I Energiklagenemndas sak 2022/0595 premiss (54) slo nemnda fast at bestemmelsen forutsetter at RME skal avgjøre uenigheter med grunnlag i energiloven og tilhørende forskrifter. Nemnda henviste videre til forarbeidene til energiloven, Ot.prp. nr. 61 (2005-2006), og pekte på at NVEs (nå RMEs) tvisteløsningsfunksjon kun innebærer en plikt til å løse tvister som gjelder energimyndighetenes ansvarsområde, og at rene privatrettslige spørsmål faller utenfor. På bakgrunn av dette konkluderte nemnda med at RMEs myndighet til å avgjøre uenighet om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet, er begrenset til uenighet med grunnlag i energiregelverket. Klagers anførsler om monopolmisbruk og brudd på markedsføringsloven ligger utenfor RMEs myndighetsområde. Nemnda tar derfor heller ikke stilling til anførsler om brudd på markedsføringsloven. Spørsmål om straffeloven faller også klart utenfor nemndas myndighetsområde.
- (48) Klager har vist til at RME ikke kan påberope seg rettsvillfarelse for å unngå å anvende regelverk de ikke er kjent med. Nemnda viser til at RME ikke er en alminnelig domstol som tar stilling til enhver type sak. RME er et forvaltningsorgan, som forvalter et avgrenset og lovbestemt virkeområde. I uenighetssaker kan ikke RME gå utover det kompetanseområdet som er fastsatt i NEM § 4-13. Den samme avgrensningen vil gjelde nemndas virkeområde og kompetanse ettersom nemnda behandler klager over RMEs vedtak jf. forskrift om energiklagenemnda § 1.

Spørsmål om adgang til tariffing for ikke-fjernavleste måleverdier

- (49) Det neste spørsmålet nemnda tar stilling til er om klagemotparten kan fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-9.

- (50) Som nevnt ovenfor vil nemnda ikke ta stilling til tariffen som ble krevd inn i perioden 2019-2020, da denne allerede er behandlet i tidligere vedtak fra RME og klagemotparten har rettet seg etter vedtaket. Fra 2021 ble forholdet regulert i kontrollforskriften § 17-9. Bestemmelsen lyder som følger:

«§ 17-9 Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side.

Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier settes til 1500 kroner eksklusiv merverdiavgift per år.»

- (51) Bestemmelsen innfører et standardisert beløp for tariffen for ikke-fjernavleste måleverdier. I RME rapport nr. 8/2020 redegjør RME for at beløpet er satt noe lavere enn det nettselskapene selv fastsatte etter kontrollforskriften § 17-6. Det standardiserte beløpet var ment å balansere ulike hensyn. Kunder uten fjernavlesning skulle ikke få en urimelig høy tariff for ikke å benytte standardsystemet for avlesning og oversendelse. Samtidig ble det vektlagt at disse kundene skal bidra til å dekke merkostnadene nettselskapene har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier, slik at disse ikke blir veltet over på de andre kundene.
- (52) Tariffen kan kun kreves der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side. Dette er ment å omfatte både tilfeller hvor kunder har fått fritak fra AMS og tilfeller hvor kunde motsetter seg slik installasjon uten å ha fått fritak, jf. RME rapport nr. 8/2020 side 21. Slik saken er opplyst har klager motsatt seg installasjon av AMS. I likhet med RME anser nemnda dette som *«forhold på kundens side»*, jf. kontrollforskriften § 17-9.
- (53) Nettselskapet har derfor anledning til å fastsette tariff for manuell måleravlesning etter § 17-9. Det er riktig at nettselskapet ikke er pliktig til å kreve inn slikt gebyr. Hvorvidt slikt gebyr fastsettes når vilkårene for dette er oppfylt, er imidlertid opp til nettselskapet å avgjøre.

Dobbeltfakturering

- (54) Nemnda tar videre stilling til om det foreligger en dobbeltfakturering. Klager anfører at klagemotparten får betalt for samme tjeneste to ganger ved fastsettelse av tariff for manuell avlesning, ved at de kundespesifikke kostnadene allerede er dekket gjennom nettleiens lovpålagte fastledd som fremgår av kontrollforskriften § 14-2.
- (55) Nemnda viser til at den økonomiske reguleringen av nettselskapene har som formål at nettet skal driftes, utnyttes og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte. Prinsippet bak fastsettelsen av nettleien er at den skal reflektere kostnaden ved kundens bruk av nettet. Nettselskapene har anledning til å kreve et gebyr for manuell avlesning av målere, for å dekke kostnadene for kundegruppen som ikke benytter seg av nettselskapets standardsystem for avlesning gjennom AMS. Dette har nemnda slått fast i tidligere avgjørelser, herunder sak 2022/0723. Manuell avlesning må betegnes som en særskilt tjeneste som normalt ikke ytes nettselskapenes kunder. Denne tariffen kunne tidligere kreves etter kontrollforskriften § 17-6 og nemnda viser her til nemndas tidligere vedtak, blant annet sak 2021/0969 og 2021/1954. I dag er denne tariffen direkte regulert

i kontrollforskriften § 17-9. Som nevnt ovenfor er tariffen fastsatt standardisert for å dekke merkostnadene nettselskapene har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier. Etter nemndas vurdering foreligger det ikke dobbelfakturerings ved at klager faktureres både for ordinær nettleie og gebyr for manuell avlesning.

Forhåndsfakturerings

- (56) Videre har klager anført at klagemotparten ikke har utført fysisk stedlig kontrollavlesning av klagers måler, slik at klagemotpartens gebyrkrav innebærer en urettmessig forhåndsfakturerings etter avregningsforskriften § 7-1a. Klager utfører målingene selv og sender disse til klagemotparten.
- (57) Tariffen etter § 17-9 er et standardbeløp som skal bidra til å dekke et snitt av merkostnadene nettselskapet har ved å håndtere og kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste. Forskriften stiller ikke krav om at kunden har bestilt avlesningstjenesten særskilt. Nemnda er enig med klager i at innkreving av tariffen forutsetter at det faktisk utføres den type tjeneste som skal dekkes av tariffene, slik nemnda også slo fast i sak 2021/1954. Imidlertid innebærer ikke gebyret for manuell avlesning at den enkelte kunde betaler for en enkelt aktivitet utført av nettselskapet. Hver kunde betaler for sin del av merkostnadene nettselskapet har tilknyttet denne kundegruppen. Den standardiserte tariffen skal nettopp ikke representere en individuell fakturerings av de konkrete faktiske kostnadene knyttet til den enkelte kunde.
- (58) Avregningsforskriften § 3-3 stiller krav om at alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. Verken avregningsforskriften § 3-3, § 7-1 a eller kontrollforskriften § 17-9 oppstiller et krav om fysisk stedlig kontrollavlesning. Det er opp til nettselskapet å vurdere hvordan kontroll av måleverdiene blir gjennomført. Hvorvidt det kreves at nettselskapet selv møter opp for å foreta en stedlig kontroll, eller om det er tilstrekkelig å få tilsendt måleverdiene, er opp til nettselskapet å vurdere. Etter avregningsforskriften § 7-1a annet ledd skal forbrukerne faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning. Dette gjelder uavhengig av når selskapene utfører aktiviteter knyttet til å håndtere og kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste. Slik saken er opplyst fakturerer klagemotparten tariffen hver måned.
- (59) På bakgrunn av informasjonen nemnda har fått i saken, finner ikke nemnda at klagemotparten har brutt reglene om fakturerings etter avregningsforskriften § 7-1a.

Utgjør tarifferingen straff

- (60) Klager har anført at tariffen utgjør en straff for å ikke ha fjernavlestmåler. Nemnda legger til grunn at tariffen ikke er en straff etter norsk rett.
- (61) Nemnda viser til Prop. 62 L (2015-2016) som gjaldt endringer i lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), og blant annet drøftet administrative sanksjoner. Det vises særlig til punkt 4.3.2 som drøfter hva som anses som straff i forbindelse med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK). Forarbeidene viser til praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD). I proposisjonen fremgår følgende om hva som skal vektlegges ved vurderingen av hva som går inn under begrepet straff i EMK artikkel 6:

«I Engel mfl. mot Nederland, 8. juni 1976 (nr. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 og

5370/72) oppstiller EMD tre kriterier (de såkalte Engel-kriteriene) som skal vektlegges ved vurderingen av om en reaksjon går inn under begrepet «straff» i EMK artikkel 6, jf. avsnitt 82 til 83. Kriteriene er fastholdt i EMDs etterfølgende praksis. De relevante kriteriene er klassifikasjonen etter nasjonal rett, normens karakter, og innholdet og alvorligheten av reaksjonen.».

- (62) Tariff for ikke-fjernavlest måler etter kontrollforskriften § 17-9 er ikke regulert som en straffebestemmelse i norsk rett. Det ligger ikke et pønalt formål bak regelen, og den fremstår heller ikke slik i praksis. Bestemmelsen tar sikte på å gi nettselskapene utgiftsdekning knyttet til ekstra arbeid ved at enkelte kunder har fått unntak fra AMS-måler. Til slutt vises det til at det her dreier seg om et standardisert gebyr med en lav sats. Nemnda finner følgelig ingen holdepunkter for at gebyret kan anses som en straff etter EMK artikkel 6.

Øvrige anførsler

- (63) Klager har anført at nettselskapet har plikt til å gi informasjon om beregningsgrunnlaget. Det er fastsatt et standardbeløp i kontrollforskriften § 17-9 og etter nemndas syn må det være en klar forutsetning at plikten til å informere sluttkunden om beregningsgrunnlaget ikke gjelder ved fastsettelse av en slik standardisert tariff. I RME rapport nr. 8/2020 har RME pekt på at prinsippene for utforming av punkttariffer i kontrollforskriften § 13-1 ikke kommer til anvendelse når en fastsetter et standardbeløp og i forlengelsen av dette er heller ikke informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5 relevant når det gjelder beregningsgrunnlaget. Nemnda bemerker også at standardbeløpet er satt noe under det nivået nettselskapene selv har fastsatt tariffen til tidligere, av hensyn til at kunder uten fjernavlesning ikke skulle få en urimelig høy tariff.
- (64) Nemnda kan ikke se at klagers naust har et forbruk som er «er lavt og forutsigbart», jf. avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav a. Nemnda tolker bestemmelsen slik at den tar sikte på situasjoner hvor forbruket varierer svært lite og er stabilt lavt. Det vises her til forarbeidene til bestemmelsen, NVE dokument 7/2011. På s. 27 bemerkes det at «Med «forutsigbart» tenkes det her på passive forbrukspunkt der forbruket i liten grad påvirkes av pris- og temperatursvingninger m.m., og som kan stipuleres med liten feilmargin.». På bakgrunn av dette kan ikke nemnda se at naustet faller innenfor unntaket, ettersom det ikke anses som passivt forbrukspunkt.
- (65) Til slutt har klager anført at klagemotpart og klagers tidligere kraftleverandør har brutt sin informasjonsplikt i forbindelse med oppsigelse av kundeforholdet mellom klager og kraftleverandør. Kraftleverandøren er ikke part i saken, og spørsmål som har oppstått mellom klager og kraftselskap ligger ikke innenfor nemndas myndighetsområde. Til klagers anførsel knyttet til klagemotparts manglende varsling om oppsigelsen viser nemnda til at RME har orientert om at det skal opprettes en egen sak om dette. Nemnda går derfor heller ikke inn på det spørsmålet i saken.

6 Vedtak

- (66) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. **Klagen tas ikke til følge**
2. **Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 201911431 av 21. juni 2022 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 31. januar 2023

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Henrik Bjørnebye
Nemndsmedlem

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk